

eduka

Библиотека
Педагогика
раскрыва

*Каталог
2013.*

eduka

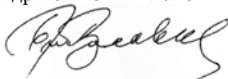
Постоји неколико разлога који су утицали да Издавачка кућа *Едука* покрене библиотеку *Педагошка раскрића*, и овом приликом поменућемо само неке од њих.

Прво, већ познате друштвене противречности, условљене савременим брзим развојем, нарочито су присутне у земљама транзиције, међу којима је и наша. Мењају се околности у којима стасавају деца и млади. Јављају се нови фактори васпитања и мења се систем вредности. Сведоци смо афирмације негативних вредности, чиме се погоршавају услови за васпитно деловање на младе. Питања моралног васпитања и развијања етичне личности као да се потискују у други план. Маргинализују се и педагози и педагогија, а уместо њих у помоћ се све чешће призивају школски полицајци. Економска криза и беспарица нарочито погађају непрофитне делатности као што је образовање.

Друго, на тржишту научне и научно-популарне литературе у нас се већ годинама само спорадично појава понеки наслов из области педагошких наука, односно филозофије и праксе савременог образовања. У исто време траже се брже промене у образовању и квалитетнији исходи овог рада.

Треће, један од кључних подстицаја за покретање библиотеке *Педагошка раскрића* јесте потреба да се допринесе даљем усавршавању педагошких радника у образовним организацијама у правцу оне, у свету признате и присутне, филозофије и праксе образовања, те оних педагошких идеја на темељу којих овај издавач настоји да конципира и даље развија своје уџбенике и друге изворе знања. То су идеје о изграђивању мислеће, свесне, активне, креативне, хумане, моралне, критички усмерене, самосталне личности, односно идеје о иновативној школи, о парадигми у оквиру које се решавају питања новог квалитета образовања. Реч је о виђењу циља образовања као оспособљавања младих за живот, за умеће и рада и живљења; као пута ка еманципацији личности кроз стицање њеног идентитета и самоостваривања.

Главни уредник, проф. др Бошко М. Влаховић

*Образовање је најјаче оружје које можемо
ушоредити да бисмо променили свет.*

Нелсон Мендела

Библиотека
Педагошка раскршћа

ЕДИЦИЈА
ФИЛОЗОФИЈА
ОБРАЗОВАЊА

Питер Мекларен

ЖИВОТ У ШКОЛАМА

Питер Мекларен је познат по својим радовима и ангажовању у области критичке педагогије, критичке писмености, социологије и антропологије образовања, културолошких студија, критичке етнографије и марксистичке теорије. Био је предавач и директор Центра

за образовање и културолошке студије на универзитету Мајами, а сада је професор на Одсеку за постдипломске студије у области образовања и информација на Калифорнијском универзитету у Лос Анђелесу. Његови радови и политички активизам често су га водили у Латинску Америку, на Карибе, у Европу, Средњи исток и југоисточну Азију. Критичком педагогијом се бави не само као теоријом и филозофијом образовања него и као друштвеним покретом који је оријентисан на праксу, на начин на који је то дефинисао њен утемељивач, Пауло Фреире. То је Анри Жиру објаснио као „покрет у образовању, вођен страшћу и принципима, који помаже ученицима да развију свест о слободи, да препознају ауторитарне тенденције и повежу знање и моћ са способношћу да делују конструктивно”.

Мекларенове најновије књиге су *Революционарни мултикултурализам: Педагогије сувроистављања за нови миленијум*, *Критичка педагогија и култура предаторства: сувроистављене политике у постмодерно доба*, *Школовање као ритуална представа: ка политичкој економији образовних симбола и тестова*, као и *Животи у школама: увод у Критичку педагогију у основама образовања*.

Живот у школама – увод у критичку педагогију у основама образовања, темељни је Мекларенов текст, више пута објављиван и превођен. Аутор, са себи својственом бескомпромисношћу, износи причу о сопственом путовању кроз поље образовања: од либералног хуманисте који је наглашавао неопходност реформе, до хуманисте марксистичке провенијенције који се залаже за револуционарну праксу. Језгро књиге чини ранији ауторов школски дневник *Повици са ходника – нови ирирагски јетшо*, у којем је, на почетку свог предавачког рада, описао праксу у школи из социјално најзапостављенијег дела Торонта. Књига је покренула јавну образовну дебату у Канади, али то није задовољило њеног аутора, који је бивао све незадовољнији овим покушајем да разуме и другима пренесе своја школска искуства: „Мој је дневник пре свега био један опис догађаја, без теоријског оквира који би читаоцу помогао да боље схвати околности које сам се трудио да опишем“. Отуда је текст Меклареновог школског дневника годинама касније реинтерпретиран са теоријског становишта критичке педагогије, поставши део ширег пројекта који се бави критичком анализом образовања и наставе, из перспективе дијалектичке супротстављености рада и капитала. Аутор није рачунао на то да ће, у годинама које долазе, ова књига постати својеврсни педагошки класик, једно од најважнијих дела критичке педагогије уопште.

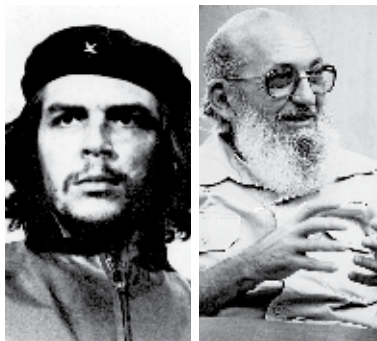

Питер Мекларен

ЧЕ ГЕВАРА, ПАУЛО ФРЕИРЕ И ПЕДАГОГИЈА РЕВОЛУЦИЈЕ

Књига познатог критичког педагога Питера Мекларена на узбудљив и неочекиван начин враћа нас изворним начелима критичке педагогије. Кроз култне ликове револуционара Че Геваре и педагога Паула Фреиреа, Мекларен бескомпромисно подсећа читаоца да пут промене личности, могућ кроз образовање, има смисла једино ако доводи до промене света око нас. Циљ образовања отуда мора бити развијање критичког става према друштвеним односима. У фокус Мекларенових разматрања враћа се презрени и одбачени појам *класне борбе*, призивајући наду да свет либералног капитализма није и једини могући. Одбацујући помодну неосетљивост неких постмодернистичких теорија према стварности друштвених односа, аутор призива теорију образовања која ће бити начињена од крви и меса: од виђења света оних који су живели борбу за ослобођење – Фреиреа и Чеа. Док о Фреиреу прича топло, као о драгом пријатељу и учитељу, аутор Ел Чеу прилази са осећањем аутентичног духовног сродништва, услед чега читаоца, без обзира на академски карактер текста, до краја књиге не напушта заводљива мелодија револуционарне химне “*Nasta siempre, comandante*”.

„Мада ова књиџа неће разоткриџи никакве нове мистерије у вези са Чеовим животои или смрћу, ипак обећавам да ћу формираџи нов контекст у коме се може поново процениџи његово наслеђе – један ‘педагошки’ контекст за процену начина на који је живео животои – што је, на крају крајева, и најзначајнија лекција коју нам је оставио да о њој размишљамо и на њу се уледамо.

Фреире је успео да надживи Чеа за преко тридесет година, а свети је бољи захваљујући ономе што је успео да постигне на свом дугом и мукоштрном пућу ка ослобођењу. Мало је људи који су људски дух унапредили толико успешно као ова два човека.

Фреире и Че били су непоколебљиви у свом ставу да суштина успеха образовања и културних процеса усмерених ка ослобођењу није у томе да ослободе људе од окова, већ да их колективно припреме да се сами ослободе. Фреиров приступ био је систематичнији, па је успео да разради формалне и неформалне услове за успешно остваривање тог педагошког сусреша. Револуционарна педагогија заснована на лидерству инспирисаном Гевариним и Фреировим радом поставила би ослобођење од расног, класног и родног шлачења као главни циљ образовања за нови миленијум. Тако замисљено образовање било би посвећено социјалној правди и преобликовању друштвеног живота на основу демократских социјалистичких идеала.“

Анри Жиру

О КРИТИЧКОЈ ПЕДАГОГИЈИ

Анри Жиру је један од водећих савремених теоретичара критичке педагогије. Објавио је преко педесет књига и преко триста чланака у научној периодици. Добитник је многих награда и признања за свој рад. Рођен је у Провиденсу на Род Ајленду. Предавачки рад отпочео је на Универзитету у Бостону, након чега је предавао на неколико универзитета у Сједињеним државама. Од 2004. ради на Мекмастер универзитету у Хамилтону, у Канади. Својим радом допринео је различитим областима: не само критичкој педагогији, већ и студијама културе и медија. Његов рад ослања се на разноврсне традиције мишљења, од Маркса до великог бразилског педагога Паула Фреиреа, или до познатог пољског социолога Зигмунта Баумана. Кроз своје деловање Жиру неуморно заговара концепт радикалне демократије, подсећајући непрекидно на потребе рањивих и маргинализованих слојева друштва. Циљ његовог залагања је образовање које ће код ученика развијати свест о слободи, запажање ауторитарних тенденција у друштву и моћ спајања знања са способношћу за предузимање конструктивне акције. Међу најпознатије књиге овог аутора спадају: *Идеологија, култура и процес школовања* (1981), *Теорија и оштор у образовању* (1983), *Скривени курикулум и морално образовање* (1983), *Узнемирујућа задовољства: учење о популарној култури* (1994), *Најуштенна генерација: демократија и култура страха* (2004), *Универзитет у ланцима* (2007), *О критичкој педагогији* (2011) и друге.

Књига из пера једног од најзначајнијих критичких педагога данашњице, Анрија Жируа, представља осврт на тридесетогодишњи академски рад овог аутора. У есејима насталим у распону од три деценије, аутор са непроменљивом страшћу подсећа на суштински значај образовања у демократском друштву, проницљиво ширећи виђење домета критичке педагогије изван учионице. Одбацујући схватање педагогије као обичне вештине, технике и непристрасног метода помоћу којих наставник предаје унапред прописано градиво, аутор се залаже за образовање чији циљ неће бити само налажење добро плаћеног посла, већ стварање критички настројеног појединца без којег је опстанак демократског друштва немогућ. Критикујући samozадовољни поглед на образовање као на лично право појединца а не јавно добро, Жиру нам открива етичку и политичку страну педагогије која ће допринети саосећању и разумевању Другог и постати вид практиковања слободе; педагогију која је део једног незавршеног пројекта чији је циљ изградња смисленог живота за све ученике; педагогију која ће обезбедити услове за стицање знања и вештина потребних да се увиди ограниченост правде у демократском друштву.

Петар Јандрић, Дамир Борас

КРИТИЧКО Е-ОБРАЗОВАЊЕ

Петар Јандрић дипломирао је физику на Природно-математичком факултету Универзитета у Загребу 2003, магистрирао едукацију на Morau House School of Education Универзитета у Единбургу 2007. и докторирао информационе науке на Филозофском факултету

Универзитета у Загребу 2011. Радио је на више високошколских установа у Хрватској и Великој Британији. Запослен је као виши предавач на Техничком велеучилишту у Загребу. Учествовао је у раду програмских одбора бројних стручних и научних конференција, те у доношењу европских образовних стандарда из подручја GRID-рачунарства; сарадник је у низу образовних пројеката у Хрватској и Великој Британији.

Објавио је двадесетак стручних и научних радова из подручја е-образовања.

Дамир Борас дипломирао је на Електротехничком факултету 1974. и докторирао на Филозофском факултету Универзитета у Загребу 1998. На Филозофском факултету у Загребу, Одсек за информационе науке, ради као декан и редовни професор. Објавио

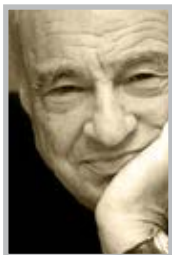
је више од педесет научних и стручних радова, књига и средњошколских и високошколских уџбеника. Одржао је многа предавања по позиву и саопштења на страним и домаћим научним скуповима из подручја информатикних и комуникационих наука, програмирања, рачунарске обраде текста и језика, лексикографије и енциклопедике.

Књига која на оригиналан и свеж начин актуализује чувену Сајерову изреку да „ништа није толико практично као добра теорија“. Критичка теорија е-образовања није пуки опис стварности, већ ослобађајућа пракса; скуп принципа и идеја које је могуће употребити у сврху усмеравања праксе, а с циљем промовисања еманципације и друштвене трансформације. Књига даје лудан теоријски одговор на практична питања, са пуном свешћу да је сваки образовни процес снажно укорењен у контекст, па решења која одговарају другима често није могуће дословно преузети. Писано под утицајем богатих искустава аутора, ово дело нас подсећа да се е-образовање мора сагледати на апстрактнијем теоријском нивоу, који ће нас припремити на информисано доношење одлука у различитим контекстима. Садржај књиге темељи се на изворном научном истраживању, и у том смислу она је намењена свима који прате најновија достигнућа у подручју е-образовања, док су структура поглавља и стил презентације прилагођени употреби у настави, што књигу чини погодном као додатну литературу за предмете из подручја е-образовања у високошколским установама.

Едгар Морин

ВАСПИТАЊЕ ЗА БУДУЋНОСТ

Име Едгара Морина је незаобилазно када се говори о реформи мишљења, о образовању и промени парадигми. Један од водећих француских и светских интелектуалаца, аутор је низа књига из подручје филозофије, социологије и политикологије. Објављивање првог тома његовог најзначајнијег дела *Метода*

1977. године означава прву научну формулацију његове интегративне парадигме, глобалне методе поимања физичке и друштвене стварности, која представља синтезу идеја различитих мислилаца из свих делова света.

Од првих дана своје младости, Морин је повезан са идејама левице у Француској, али и са Народним фронтом Шпанске републиканске владе за време Шпанског грађанског рата. Псеудоним *Морин* је добио као припадник Француског покрета отпора. Од 1954. уређује часопис *Arguments* и објављује књигу *Autocritique*. Током 1960. године објављује *Esprit du Temps*. Исте те године француски социолог Жорж Фридман га ангажује да, заједно са Роланом Бартом, оснује Центар за студије масовних комуникација, који убрзо постаје *Центар Едгара Морина*. Као професор универзитета у Француској, 1968. године учествује у студентским демонстрацијама.

Последњу деценију двадесетог века проводи као председник Националног центра за научна истраживања, одакле покушава да у пракси оствари своју идеју о “сазнајној демократији”, заснованој на принципима ширења научних знања међу грађанством. Токо 1998. позван

је од стране Министарства образовања Француске да осмисли реформу образовања.

На позив Унеска, Едгар Морин је обликовао своје идеје о образовању за будућност у контексту свог концепта “комплексне мисли”. То је био значајан допринос међународној дебати о путевима којима се може кретати образовање да би се обезбедио трајни развој.

Ова књига је намењена свима онима које интересује глобална перспектива образовања. Моринов рад Унеско је објавио као свој допринос овој значајној међународној расправи. Аутор излаже седам главних спознаја које сматра важним за васпитање у будућности, помажући педагозима, али и онима који воде образовне политике, да развију сопствено промишљање овог виталног проблема.

*Образовање није припрема за животи,
образовање је животи сам.*

Џон Дјуи

Библиотека
Педагошка раскршћа

ЕДИЦИЈА
ПРИМЕЊЕНА
ПЕДАГОГИЈА

Стенли Гринспен

РАЗВОЈ ЗДРАВОГ УМА

Дечји психијатар Стенли Гринспен је у својим књигама које се баве темом родитељства развио познати метод комуникације са децом млађег узраста под популарним називом „време на поду“. У својој четрдесет година дугој каријери Гринспен је стекао углед првенствено захваљујући својим истраживањима раног развоја деце, а затим и као аутор и предавач на Медицинском факултету Универзитета Џорџ Вашингтон. Био је вођа покрета који је развијање љубави у односима међу људима сматрао кључним за емоционални и интелектуални развој детета. Гринспенова мапа дечјег развоја призната је од стране Америчке академије педијатара као водич за педијатре који процењују развојне способности мале деце.

У књигама као што су *Прва осећања* (1985), *Суштинско партнерство* (1989) и *Полишка ијре* (1993), Гринспен родитељима нуди мапу развојних периода кроз које пролазе деца од рођења до седме године живота, тврдећи да родитељи деци највише могу помоћи тако што ће пола сата дневно учествовати у њиховим играма. Ово „време на поду“ учи децу како да стекну самопоуздање, преузму иницијативу, како да стекну сигурност с којом ће моћи даље кроз живот.

Гринспен је употребу овог метода проширио и на васпитање деце са проблемима у развоју, посебно деце са аутизмом. Бери Брезелтон, харвардски професор и познати педијатар, каже да је овај метод „значајан по начину на који нам помаже да допремо до деце у раним стадијумима њиховог развоја и дамо им шансу да развију свој потенцијал.“

Високо на листи жеља многих родитеља налази се нада да ће њихова деца бити успешни ученици који могу да савладају образовне изазове и са интересовањем посматрају свет. Исти тако, сви ми желимо да наша деца развију способност за топле односе и блискост и да имају много бољих и вредних искустава. Осим тога, желимо да наша деца имају свест о томе шта чини прикладно понашање, да имају осећај за исправно и погрешно и да умеју паметно да просуђују у неизвесним ситуацијама. Свакако желимо да имају добра осећања према себи и да показују упорност, флексибилност и креативност. Многи родитељи и стручњаци који раде са децом траже начине како „да подигну пречку“ или да доведу коришћење дејетивовој пошеницијала до највишег нивоа, без пошеницијала његове емоционалне вишалности и добробити – истиче аутор у уводу.

Стенли Гринспен

СИГУРНО ДЕТЕ

Осећање несигурности у савременом свету данас се све више преноси и на децу, и то на сваком узрасту. Не само реални, лични животни догађаји него и виртуелни медијски преплављују трагичним збивањима породичне домове, који би требало да су темељ осећања сигурности и заштићености за дете, од његовог најранијег детињства до адолесценције. Др Стенли Гринспен, један од светски најистакнутијих ауторитета за дечји емоционални развој, на основу богатог клиничког искуства, својом књигом даје непроцењиви допринос решавању овог проблема. Одређујући емоционалне темеље сигурности, он упућује родитеље на начела која ће им помоћи у развоју вештина неопходних за изграђивање осећања сигурности код сопствене деце.

Вредност Гринспеновог доприноса овом кључном питању огледа се понајвише у томе што он у својој књизи највећу пажњу посвећује самој природи отпорности и изграђивању прецизних вештина помоћу којих ће се деца успешније суочавати са проблемима. И што је још важније, он овом књигом нуди путеве који ће указати на то како се изграђује сопствени унутарњи осећај сигурности, самопоуздања и отпорности.

Ђурђица Иванчић

ДИФЕРЕНЦИРАНА НАСТАВА У ИНКЛУЗИВНОЈ ШКОЛИ

Ова је књига поуздан приручник за планирање и спровођење индивидуалног васпитно-образовног рада са децом која имају потешкоће у развоју. Ауторка се, са великим искуством у овој области, ослања како на теоријска знања и практична искуства стручњака за специјалну едукацију и рехабилитацију, тако и на драгоцену практичну знања учитеља који спроводе инклузивну наставу у редовној школи. Ауторкин напор да систематично представи једну разноврсну област уродио је књигом која на прегледан и приступачан начин, у неколико тематских целина, обрађује особености ученика са сметњама у развоју и представља кораке неопходне у изради индивидуалног васпитно-образовног програма. Приручник пружа подршку наставнику у његовим свакодневним изазовима, водећи га кроз почетну процену ученика, преко прављења плана подршке за ученика – који обухвата садржаје, циљеве, методе, средства и облике рада – до савета за подстицајно вредновање и оцењивање ученичких постигнућа. Драгоцену искуство из нама блиске државе, која се суочава са сличним изазовима у свом образовном систему.

Ерик Јенсен

ПОДУЧАВАЊЕ СА МОЗГОМ НА УМУ

Ерик Јенсен је познати стручњак чије је главно интересовање везано за процес учења. Као наставник је радио у основним и средњим школама, где је проучавао вештине читања и учења. Као доктор наука, постао је придружени предавач неколико универзитета и

професор за образовање одраслих на калифорнијском универзитету у Сан Дијегу. Током 1988. године Јенсен је проглашен за најистакнутијег младог Американца.

Јенсен је један од оснивача највећег светског академског програма за таленте, који окупља око 55000 постдипломаца из шеснаест земаља. Средином осамдесетих је основао и „Тачку преокрета“, програм за наставнике који се бави проблемима подучавања и учења, а који је заснован на научним открићима о могућностима људског мозга. Јенсен је био оснивач и прве светске конференције која је повезала достигнућа неурологије са образовном праксом. Његове најпознатије књиге су *Подучавање с мозгом на уму* („Teaching with the Brain in Mind“), *Супер-подучавање* („SuperTeaching“), *Унапређивање мозга и подучавање са сиромашћом на уму* („Enriching the Brain and Teaching with Poverty in Mind“).

Треба ли да истакнем како су разумевање ис-
страживања мозга и повезивање тих ис-
страживања с учењем постали стандардни захтеви за
учиоце и наставнике? Не морате да budete
биолог или неуронаучник како бисте схватили
кључне појмове. Немојте се везати за струч-
не термине или неуролошке процесе. У ствари,
превише интересовања према биологији мозга
могло би да вам одузме много драгоценог вре-
мена, у којем бисте могли да учините нешто
важније: да радите у пракси на ономе што је
пошребно како би се променио начин образо-
вања.

Тај процес има три корака. Прво, почните да
боље разумевајте мозак, научите кључне идеје
и принципе. Друго, искористите оно што сте
научили темом којим ћете моћи највише да
допринесете. И треће, крените према „вели-
кој победи“ и зайочните промене у школи и у
окружењу. Све ово речено није мода или изв.
„дан за усавршавање учиоца“. Овакав начин
промишљања требало би да буде дуторочна ми-
сао водила у вашем свакодневном одлучивању:
„Узимајући у обзир оно што знамо о мозгу и
начину на који он учи, да ли ово што желим да
применим користи ученицима при учењу?

К. Џ. Симистер

НАУЧИТЕ СВОЈЕ ДЕТЕ ДА РАЗМИШЉА

К. Џ. Симистер води потпуно нови програм о вештинама размишљања којим децу припрема за нагле промене и изазове с којима ће се суочити у свету, изван контекста школских тестова и испита.

Успешност овог програма презентовала је на британским и међународним симпозијумима, као и у радионицама за децу, учитеље и родитеље. Ауторка има четрнаест година искуства у подучавању деце свих узраста у приватним и државним школама, диплому Економског факултета (University of Cambridge) и магистеријум из области унапређења школства (London's Institute of Education).

Ауторка је неколико књига и радова, међу којима се истиче књига намењена учитељима под насловом *Како научити деце да мисли и учи: Практични програм за цело школовање* („How to Teach Thinking and Learning Skills: A Practical Programme for the Whole School“). Чврсто верује да, уколико подучавамо децу да размишљају на свој начин, обезбеђујемо за њих будућност пуну могућности.

Једна од водећих ауторки у области образовања деце разматра тајне успеха и нуди нам прегршт маштовитих и, пре свега, забавних активности, игара и вежби намењених деци свих узраста.

Прегледно и занимљиво изложене савете, предлоге и примере у овој књизи можемо да користимо у најразличитијим свакодневним ситуацијама: током јела, у колима, за време шетње, чак и у супермаркету.

На тај начин деца ће уживати у развијању кључних особина као што су предузимљивост, усредсређеност и истраживачки дух. Књига К. Ц. Симистер омогућава родитељима да на најбољи начин одиграју веома важну улогу у неговању самосталне, самоуверене и креативне личности свог детета.

„Заснована на оцажањима филозофа, књижевника, научника и предузетника, ова књига представља скуп од 16 одлика које утичу не само на дечијеве резултате него и на његов успех кроз цео живот.“

Наоми Алдорт

ШТА МОЖЕМО ДА НАУЧИМО ОД ДЕЦЕ

Наоми Алдорт је међународно призната ауторка књига о васпитању деце. Поред тема везаних за васпитање беба, деце предшколског узраста и тинејџера, Наоми Алдорт се бави и различитим аспектима родитељства и емоционалним потребама родитеља. Њена упутства не иду у правцу налажења мирних начина да се контролише дете, већ у правцу налажења начина васпитања без употребе механизма контроле; она говори о родитељској способности деловања из љубави, о томе како треба радити на томе да деца буду успешна и дају све од себе својом вољом, а не да би од старијих добила одобравање.

Њени чланци и саветодавне колумне могу да се пронађу у издањима широм света, укључујући *Mothering Magazine* (САД), *The Journal of Attachment Parenting International*, *McGraw Hill*ов универзитетски уџбеник, *Byron Child* (Аустралија), *Natural Parenting* (Аустралија), *The Mother* (Велика Британија), *Hand in Hand* (САД), *Life Learning Magazine* (Канада), *Taking Children Seriously* (Велика Британија), *Gentle Spirit*, и други. Њени чланци преведени су на немачки, хебрејски, јапански, шпански и холандски језик.

Стара је истина да подучавање мало вреди, уколико подучавајући некога не подучавамо и себе саме. Сходно томе, књига Наоми Алдорт, заснована на богатом искуству предавача, саветника, родитеља троје деце – полази од праксом потврђеног уверења да одгајајући децу, одгајамо и себе. Једна од свакако живот-

но најодговорнијих улога јесте улога родитеља, која се, по мишљењу ове успешне терапеуткиње, најбоље остварује у садејству љубави и поштовања према детету, разумевању његових расположења, осећања и размишљања и умећа комуникације с њим. Тако се полазно поглавље „Промена парадигме“ заснива на уверењу да треба делити живот са дететом чија дела не произлазе из страха него из радости и љубави. На љубави, као најважнијем родитељском осећању, и основној смерници у васпитању, заснована су и сва наредна поглавља. Осећање љубави је кључно полазиште у свим поступцима, ситуацијама и смишљеним играма које ова ауторка препоручује како би се у детету развила и неговала здрава, емоционална, самостална, самопоуздана личност. Да би се то заиста и остварило, ауторка прецизно описује, представља и објашњава животне ситуације у којима је неопходно: волети другог, али и неговати љубав према себи; ослободити се страха од недовољно љубави, али и страха од губитка контроле; задржати доследност и разумети понашање детета; разликовати своје потребе и потребе детета; спречити „психологију жртве“ и решавати проблем агресивности...

Јеспер Јул

КАКО ДА КАЖЕМО НЕ МИРНЕ САВЕСТИ

Јеспер Јул је познати дански терапеут и аутор бројних књига које се баве проблемом родитељства. У својој најпознатијој књизи *Ваше компетентно дете* (*Your Competent Child*, 1995), сумирајући двадесет пет година искуства рада са породицама, тврди да се данашње

породице, захваљујући деструктивним тенденцијама у друштву, налазе на занимљивом раскршћу јер се традиционални модели понашања као што су послушност, физичка и емоционална агресивност и конформизам налазе у фази трансформације. Јул се супротставља многим претпоставкама традиционалне развојне психологије, као и владајућим методима и моделима педагогије. Идеја неауторитарног родитељства, која се промовише у овој књизи, допринела је да ауторово дело буде преведено на тринаест језика.

Већ готово две деценије Јул ради на формулисању нових парадигми у васпитању деце и родитељству те у начинима на које покушавамо да подржимо развој деце и њихову социјализацију. Његов основни циљ је да инспирише, подржи и помогне родитељима и запосленима у образовању како би нове генерације деце одрасле социјално и ментално здраве, нудећи тако алтернативу агресивности и насиљу којима су деца била изложена у прошлости и којем су изложена и данас.

Од 2007. године, Јеспер Јул је оснивач и вођа „Family Lab International“, организације која се бави организовањем семинара, предавања и радионица за родитеље и породице.

Јул се супротставља многим претпоставкама традиционалне развојне психологије, као и владајућим методама и моделима педагогије.

У овој краткој књизи налази се јасан и потврдан одговор на вечито питање како детету рећи „Не“, а не изгубити његову љубав и поверење. Јеспер Јул нас са скандинавском смиренošћу проводи кроз низ тако познатих а тако комплексних ситуација у којима је „Не“ тачан и једини могући одговор. Књига која ће вам на најконкретнији начин помоћи да успешно и једноставно, заједно са вашим дететом, савладате многе наизглед тешко савладиве препреке на путу дечјег одрастања и вашег родитељства.

Јаспер Јул, Хеле Јенсен

ОД ПОСЛУШНОСТИ ДО ОДГОВОРНОСТИ

Јеспер Јул, међународно познати дански стручњак из области породичне терапије, у сарадњи са терапеуткињом великог искуства, Хеле Јенсен, написао је књигу за све оне који желе да развију своје педагошке компетенције. Књига представља свеобухватан покушај заокруживања и описивања процеса у међуљудским односима кроз које наставници и васпитачи пролазе у раду са децом и младима. Писана је са темељним уверењем да ће циљеви различитих педагошких институција, школа пре свега, најбоље бити остварени уколико наставник и васпитач брину о међуљудским односима као о темељу заједничког живота. Како развијање квалитетних односа међу одраслима представља предуслов да деца изграде потребне и примерене односе, књига на свеж и оригиналан начин показује пут напуштања културе послушности која је у прошлости обележила друштво и педагошке институције, залажући се за подстицање одговорног, а не послушног понашања. Проницљиво дело које није усмерено ни на једну страну у педагошком односу, него на однос сам по себи.

Хеле Јенсен је психолог, специјалиста за психотерапију и коауторка *Од послушности до одговорности*, ауторка, заједно са Елизабет Јенсен, књиге *Дијалоџ са родитељима* (*Dialogue with Parents*), аутор неколико чланака о управљању у учионици. Са групом аутора, творац је књиге *Емпатија, оно што све људе држи заједно* (*Empathy – what binds the World together*). Са Јеспером Јулом ради на подучавању едукатора, породица и родитеља у различитим земљама Европе, у институцијама као што су DDIF, Deutsch – dänisches Institut für Familientherapie у Берлину, као и у Internationale Gesellschaft für Beziehungskompetenz у Инсбруку. Председник је фондације „Childrens ´s Wisdom of Life“.

Финтан О’Риган

КАКО ПОМОЋИ ДЕЦИ СА ПРОБЛЕМАТИЧНИМ ПОНАШАЊЕМ

Финтан О’Риган је један од водећих стручњака за проблеме учења и понашања у Великој Британији. Радећи као директор школе, постао је фасциниран утицајем васпитања, али и природе на развој човека. Ово своје интересовање је применио на истраживања поремећаја недостатка пажње код деце школског узраста. У овом периоду је непрестано радио са ученицима и родитељима, што му је помогло да стекне уравнотежен поглед на проблеме школе, наставника и породица када су у питању разлике у стилевима учења и понашања. О’Риганов модел учења и понашања чини основу његовог приступа проблему постизања краткорочног и дугорочног успеха у учењу јер „иако је тачно да нема два иста детета, структурисани и флексибилни системи и стратегије ће водити ка успешнијим исходима“.

О’Риган је међународно признат презентер и консултант у областима понашања, учења и мотивације, како у оквиру образовања, тако и унутар медицинске науке.

У Великој Британији се тренутно бави консултантским радом за мрежу школа и предаје на универзитету Лестер, при Националној асоцијацији за децу са посебним потребама, као и на Институту за образовање. У исто време је и председник Европске алијансе за поремећаје у пажњи. Објављена дела укључују и више пута награђивану књигу *Образовање деце са поремећајима у пажњи, Како подучавати и односити се према деци са поремећајима пажње* (2001).

„Ова књига је резултат многих искустава сакупљаних током последње две деценије. Као професор који предаје предмете из области природних наука нисам ни могао да претпоставим да ће се моја пажња, уместо на школске предмете Хемију и Биологију, усмерити на биологију и хемију појединаца који сам предавао у учионицама“ – духовито примећује О‘ Риган у уводу своје озбиљно и стручно написане књиге, у којој су на најсрећнији и најуспешнији начин спојени његово богато искуство професора, директора школе и стручњака који се годинама бави стратегијама за помоћ деци с проблематичним понашањем.

Међу све бројнијим расправама о непримереном понашању деце у школама, у свету и код нас, драгоцене су књиге, као што је ова, које настоје да опишу, класификују и дефинишу постојеће проблеме, а онда и дају поуздане стратегије и вештине за њихово решавање. Ни родитељима ни наставницима одавно више није довољно да само установе како деца не могу да уче, неће да уче, и није им до тога стало, или да о тој деци мисле као о несташној, непослушној, недовољно вредној и неамбициозној. Иза многих симптома, које овај стручњак прецизно описује, стоји велики распон поремећаја – од дисграфије, дислексије, дискалкулије до хиперактивности, и многих других поремећаја. Аутор нам помаже да их препознамо, охрабрује нас у покушају да их разумемо, подржавајући истовремено обе стране – и ученичку и наставничку.

Љубица Продановић

ПРОВЕРИТЕ КАКО ВАСПИТАВАТЕ У ШКОЛИ

Љубица Продановић, педагог, рођена је у Београду, где је завршила учитељску школу, филозофски факултет и одбранила докторску дисертацију. У току свог професионалног рада била је учитељица и наставник у основним школама Србије, професор Учитељске школе у Бањалуци, асистент на Филозофском факултету, професор Више педагошке школе у Београду и виши просветни саветник за разредну наставу у Републичком заводу за унапређивање васпитања и образовања у Србији.

Учествовала је у стручном усавршавању просветних радника у планирању, остваривању и вредновању васпитно-образовних задатака у настави и школи, у земљи и иностранству.

Посебно је радила на социјалном развоју ученика у току наставног процеса, улози наставника као васпитача и сарадњи наставника са родитељима.

Поред бројних научно-популарних текстова, аутор је или коаутор више књига, међу којима се, истичу: *Друштвено васпитање деце*, *Проверите како васпитаваће у породици*, *Деце*, *Рад у њаровима*, *Сарадња с породицом*, *Директан рад наставника (од првог до осмог разреда основне школе за децу југословенских грађана у иностранству)*.

...Књига која је пред вама има елементе теорије и размене искустава у вашем стручном усавршавању у области остваривања васпитних задатака као учитеља, предметног наставника или професора одељењског старешине и члана појединог стручног актива школе у којој радите.

Ваше васпитно деловање се олега и у ситуацијама у контактима с ученицима, колегама и родитељима, на часу и ван њега.

Оно од чега се у том деловању почиње јесте изражење одговора на питање зашто је до те ситуације дошло и анализирање узрочно-последичних веза. Познајући могуће узроке појединој појави у личном или заједничком понашању ученика, успешније ћете садељати и своје могуће деловање.

Од многих ситуација у којима ћете се у школи праксе наћи као наставник изабрали смо неколико десетина најчешћих, тривијалних у седам поглавља, колико је и врста деловања као васпитача. Да ли ћете усвојити деловање које вам се препоручује на крају сваке анализираних ситуације, ваше је лично и професионално одређење.

Френк Грин

ДИРЕКТОР У 21. ВЕКУ – БИТИ УСПЕШАН ПРЕДВОДНИК ШКОЛЕ

Френк Грин је извршни директор Leigh Academies Trust, која у овом тренутку броји пет школа. Поседује више од двадесет година искуства у вођењу школа, посебно на пољу увођења технолошких иновација, употребе рачунара и нових технологија. Од 2008. године његов начин руковођења је признат и почиње да се примењује и у другим школама које претендују да постану академије. Труст који води, организује успешне програме за обуку наставника почетника. Франк Грин је успешно сарађивао са групом „Vision 2012“, која је касније променила име у „Визије будућности“. Објавио је низ чланака на тему вођења школе и образовних институција, а затим и књигу *Директор школе у двадесет првом веку*.

Аутор, у жељи да пренесе корисно искуство које је стекао у дугогодишњем раду, износи збирку мисли и идеја о вештинама потребним да се буде директор школе. Без намере да буде свеобухватан у предмету о ком говори, аутор се концентрише на вештине које су данас најважније, без наглашавања основних принципа директорског посла, који су потпуно исти као и они који важе за било ког доброг наставника.

Водећи се претпоставком да су технике одржавања доброг реда, дисциплине и лепог понашања познате и вредноване од стране свих директора и оних који то настоје да буду, аутор се више концентрише на чињеницу да се природа директорског посла – и, према томе, вођства – брзо мења. Сврха овог текста је отуда да покуша да пружи малу помоћ садашњим вођама и онима који настоје да то постану, у проналажењу сопственог пута на овој тешкој стази.

Оливер Хехлер

ПЕДАГОШКО САВЕТОВАЊЕ

Др Оливер Хехлер, педагог и психотерапеут за децу и младе, научни је саветник на Одсеку за науку о образовању на Гетеовом факултету универзитета у Франкфурту.

Хехлер из педагошке и теоријске перспективе утемељује педагошко саветовање као облик педагошког

деловања и развија аутентични педагошки модел саветодавне праксе. Његови истраживачки напори су усмерени ка проблему трансфера саветовања у домену педагогије у домен образовне праксе тј. какву форму треба да има педагошко тумачење општих и стручних знања и вештина.

Упркос чињеници да је педагошка мисао стара готово две хиљаде година и томе да је образовање постало неизбежна антрополошка чињеница, статус професионалног едукатора је још увек неизвестан. Хехлер сматра да између теоријских темеља педагогије који пружају извесна дисциплинска знања и практичног приступа образовању мора бити изграђен одређен однос који ће обезбедити повезивање образовне антропологије и историје идеја са развојем образовних система и образовних активности. На овоме се заснива и употреба метода интервјуа и дијалога на практичном нивоу реализације праксе саветовања.

Књига признатог немачког педагога и терапеута за децу и младе, пружа нам, из педагошке перспективе, могућност темељног разумевања саветовања као форме педагошког деловања, развијајући изворни модел саветодавне праксе. Педагошка теорија представљена у овој књизи доживљава саветовање као једно од васпитних средстава и тиме претпоставља разлику између педагогије као научне дисциплине и професије. У њој се на проницљив начин демистификује саветовање као поступак широког спектра, постајући педагошки засновано, високо специјализовано и делотворно средство самоваспитања.

Азра Рађеновић, Марина Смиљанић

ПРИРУЧНИК ЗА РАЗРЕДНЕ СТАРЕШИНЕ

Азра Рађеновић је рођена 1962. у Сиску. Године 1980. је завршила ЦУО Владимир Мајдер у Сиску, а 1985. дипломирала је на Филозофском факултету у Загребу на смеру за педагогију. Од 1986. године ради као педагог и ментор у основној школи у Сиску. Вишегодишња је водитељка Актива стручних сарадника Сисачко-мославачке жупаније.

Марина Смиљанић је рођена 1957. у Сиску. На Филозофском факултету у Загребу стекла је звање дипл. педагог. Од 1997. је запослена у основним школама у Сиску као стручни сарадник, педагог. Посебно је ангажована као сарадник Центра за социјалну заштиту у вези са заштитом деце и младих и породичним васпитањем.

Азра Рађеновић и Марина Смиљанић су *Приручник за разредне старешине* написале у намери да помогну разредним старешинама и непуштајући им само драгоцену подршку, и охрабрење него и дајући неопходне смернице за веома захтевну и одговорну улогу, за коју, нажалост, не постоји посебан предмет током школовања наставника. Како саме истичу у предговору: „Важност оспособљавања за разредно старешинство на наставничким студијама произилази из чињенице да су сви учитељи разредне наставе уједно и разредне старешине, а већина наставника предметне наставе преузима и послове разредног старешине, који су бројни и сложени.“

Преносећи богато дугогодишње професионално искуство стручних педагошких сарадница, ауторке су овим приручником обрадиле елементе важне за доброг разредног старешину и ваљано вођено разредно старешинство: особине доброг разредног старешине, планирање и програмирање рада, час разредног старешине, административни послови, седнице, сарадња са родитељима, исхрана, социјална и здравствена заштита ученика, професионална оријентација, излети и екскурзије, дисциплина и педагошке мере, појава насиља у одељењу и у школи, рад са ученицима са сметњама у развоју – до кризних ситуација у школи. У Додатку се наводе конкретни примери у појединим ситуацијама, обрасци, планови рада и активности, примери радионица за рад с родитељима итд.

Иако ауторке говоре о искуству у Хрватској, оно се може потпуно применити и у нашој земљи јер, докле год и где год да постоји разредни старешина, он:

„Мора да познаје закон, правилнике и правила која се односе на његову улогу, мора да познаје вештине комуникације (укључујући и оне дипломатске), како би успешно довезао ученике у васпитно-образовном процесу: ученике, школу, и родитеље, мора да буде добар психолог и мудра и добра особа.“

*Образовање је проіресивно ошкривање нашеї
сойсшвеної незнања.*

Вил Дјуран

Библиотека Педагошка раскрића

1. Питер Мекларен: *Животи у школама*
2. Питер Мекларен: *Че Гевара, Фреире и педагогија револуције*
3. Анри Жиру: *О кристичкој педагогији*
4. Јандрић, Борас: *Кристичко Е-образовање*
5. Едгар Морин: *Васпитање за будућности*
6. Стенли Гринспен: *Развој здравог ума*
7. Стенли Гринспен: *Сигурно деце*
8. Ђурђица Иванчић: *Диференцирана настава у инклузивној школи*
9. Ерик Јенсен: *Подучавање са мозгом на уму*
10. К. Ц. Симистер: *Научите своје деце да размишља*
11. Наоми Алдорт: *Шта можемо да научимо од деце*
12. Јеспер Јул: *Како да кажете НЕ мирне савести*
13. Јеспер Јул, Хеле Јенсен: *О непослушности до одговорности. Компетиције у педагошким односима*
14. Финтан Ц. О'Риган: *Како помоћи деци с проблематичним понашањем*
15. Љубица Продановић: *Проверите како васпитавајте у школи*
16. Френк Грин: *Директор у 21. веку – брзи успешан предводник школе*
17. Оливер Хехлер: *Педагошко саветовање*
18. Азра Рађеновић, Марина Смиљанић: *Приручник за разредне старешине*

Издавачко предузеће ЕДУКА д.о.о.
Змаја од Ноћаја бр. 10, 11000 Београд
Телефон/факс: 011/2629 903; 3287 277;
3286 443
имејл: eduka@eduka.rs
сајт: www.eduka.rs